

Ko otroka en čas čakata, začne ju glad nadlegovati, bliža se tudi noč; tedaj se ona vrneta domú, gredé po poti s pepélom potreseni. Pridši do hiše, ne gresta precej notri, temuč se stisneta k steni pod okno in poslušata, kaj se v hiši dela in govori.

Mož in žena sta bila ravno pri večerji. Žena pravi po večerji: „Da bi bila naša dva otroka tukaj, dali bi jima te le skorje za večerjo.“

Pri tej priči otroka vikneta skoz okno: „Glejte, tukaj sva, mamica,“ in hitro skočita v hišo. Ko ju prašajo, kako sta došla nazaj, sin pové po pravici, da sta si pot s pepélom potresala in tako došla.

Ko se otroka po večerji spat vležeta, žena zopet začne naganjati moža, da naj ju jutro berž odpelje od hiše. — Reče mu, da jima hoče pepél skriti. Otroka tudi to slišita in ko zjutraj vstaneta in pepéla ne najdeta, si čepe napolnita z mekinjami, in ko ju oče v planino pelje, po poti mekinje trosita. Oče, dalječ v gojzd ž njima pridši naloži germado in zakuri, uzame bučo in se dela, kakor bi hotel po vode iti. Reče jima, da naj sedita tukaj, ker se bo kmalo vernil. Tako se jima ukrade in gré domú, otroka pa sama ostaneta v gojzdu.

Dolgo sta tū sedela in čakala očeta; ker pa vidita, da ga le ni in ker se mračiti začne, se napravita proti domu. Gredoča tako nekoliko časa po mekinah, naenkrat opazita, da mekinj več ni; pojedle so jih neke živali. Otroka to viditi začneta jokati in se vrneta k ognju. Zdaj od nekod pridejo neki Judje in ko zagledajo ogenj, stopijo k otrokoma in ju prašajo, kaj tukaj delata in če imata še koga pri sebi.

Otroka jim povesta vse kako in kaj in judje jima svetujejo, da naj gresta ž njimi, kjer se jima bo dobro godilo. Otrokoma je to po volji in gresta z judi. Ti ju peljejo v svojo hišo. Doma judje niso imeli družega, kakor samo mater; pridši tedaj domú, zaprejo fanta in mu dajo živeža, da se redí, deklico pa izročé materi, da ji streže in služi.

Ko se je fantič že dobro obredil, se nekega dne judje napravljajo na neko delo in od doma gredé ukažejo materi, da jim fanta speče, da ga bodo pojedli, ko domú pridejo. Deklica več časa tukaj bivši se je že naučila nekaj judovskega jezika in je razumela, kar so judje materi zapovedali. Gré tedaj k bratu in mu reče: „Slišiš! ko so danes judje nekam šli, so zapovedali materi, da naj te speče; pa midva glejva, da babo v peč potisneva.“ (Kon. sl.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Milana. 25. jun. *) Z veseljem Vam morem povedati, da se je Vaše svilodno seme prav dobro pri nas obneslo. Gosp. Don Aurelio B. je sam domá redil červice in ni semena dal kolonom (kmetom), kakor je tukaj navada. Červice iz krajnskega semena so bili zdravejši in čilejši kakor iz družega semena; le čudno je bilo to, da nekteri kokoni (mešički) so bili čisto beli, nekteri blede-rumenkasti, nekteri rumeni kakor žveplo, nekteri pisani, — vsi pa prav čvrsti in terdi, z eno besedo: prav dobri. Gosp. Don Aurelio je tedaj précej zadovoljen s svojim pridelkom; le malo drugih jih je pa dobro opravilo; sila velika množica červi-čev se je do četrtega levenja še dobro sponasala, al potem se niso več zbudili ali so bolehnili bili in se niso zapredli, in vés trud je bil zastonj, vsa klaja zaveržena, ker druge-

*) Po prijaznosti gosp. predsednika naše kmetijske družbe Fid. Terpine-a smo prejeli pričujoči dopis iz Milana, iz katerega smo povzeli nekoliko verstic, da naši svilorejci zvéjo kako obraj-tano je seme naših svilodov (židnih červi-čev) sedaj na Laškem, ko večji del njih domače pa tudi drugo ptuje seme ni zdravih červi-čev obrodilo. Gosp. Terpine so namreč letos spomladi poslali 4 lote ljubljanskega svilodnega semena, ki ga je naš pridni svilorejec Dr. Orel pridelal, nekemu prijatlu v Milan za poskušnjo; kako dobro se je obneslo, nam poterjuje pričujoče pismo.

ga ni kazalo kakor vse zavreči. — Za prihodnje leto se bomo tedaj spet po seme na Krajnsko obrnili. — Ceno se-mena so v Gorici, v Furlaniji in Parmi po 12 dvajsetic za unčo naredili. Čuda dragi pa so letos kokoni: po 8 dvaj-setic in še čez je funt (28 unč)!

Iz Buj v Istri 26. jun. V. F. — Pred enim mescom sem dal častitim bravcom „Novič“ na znanje, da pri nas svilni červice dobro letino obečajo, in res, hvala Bogu, prav dobro se ponasajo. Ker so skor vsako leto pri nas vsi zdravi ostali in ker je naša svila tudi prav lepa, je letos iz Taljan-skega mnogo kupcov po seme prišlo. V Bujah sta 2 kupca iz Milana kupila 10 centov, 5 iz Verone jih je kupilo 20 centov, 3 iz Brešije 10 centov, 2 iz Kremone 15 centov. Cena živih kokonov je 1 fl. 55 kr. do 2 fl. 10 kr. — Tudi v Koper je prišlo veliko kupcov za seme svilnih červi-čev iz Lombardije in Beneškega; funt kokonov za prejo plaču-jejo po 1 fl. 30 kr. do 1 fl. 50 kr., za seme po 2 fl. 40 kr. do 2 fl. 45 kr. — Na noge tedaj Istrijani, Krajnci in Šta-jarci! kupčija svile se čedalje bolj odpira, in, kakor se vidi, Lahi tudi našo svilo zeló obrajtajo, ker jo tako drago plačujejo, da še nikoli tako *).

Iz Zgonika na Krasu. 28. rož. M. M. — Letina pri nas lepo kaže; žito, krompir, sirek, turšica: vse nam je, hvala Bogu, po volji; posebno pa vinska terta nam bogato bendimo obeta, ker je zdrava in polna; le sená bomo malo malo nakusili. **) Svile ali po naše galete se je še precej pridelalo, sploh moramo reči, da tri dele dobre letine, in sicer prav lepo, ktere se zdaj večidel po 2 gold. funt lahko prodaja, ker jo kupci, menda tudi iz Talijanskega sami po hišah gledat in kupavat hodijo. Bog jim daj vsaka leto tako dobro misel, ker drugače menda bi ne bila te cene dosegla. Da bi pač tudi k nam Krašovcem prišel kak tak dober kupec, ker drugače smo jo prisiljeni dajati navadnim kupcom, kateri prav judovsko ceno ponujajo in so tako že večkrat marsikterega ostrašili, da ni hotel več ravnati galete. Letos pa vsi tožijo, zakaj je niso več ravnali. Ljube „Novice“, vé ste si že veliko tudi za nauk v reji židnih červi-čev prizadele; letos zlasti pa skušnja lepo po-terjuje resnico Vaših besed, ker se dokaj lepih dnarjev v kratkem času za svilo skupi za velike potrebe zlasti pri nas na revnem Krasu.

Iz Idrije 21. rožn. S. — „Novice“ so v 52. listu na-znanile, da so v Idrii „Županovo Micko“ za pogorelce v Laščah igrali. Ze precej let je preteklo, kar nisem priložnosti imel kake slovenske igre viditi. Radi mi tedaj bote verjeli, da sem težko težko nedelje dočakoval, pa še težje večera, ko so se mi imele serčne želje dopolniti. Pri-de večer, in vesel hitim v gledišče, ktero je sicer majhno, pa za Idrijsko mestice dovelj veliko. Veselo se je naključilo, da so nas Njih eksc. naš občespoštovani gošp. deželni po-glavar s svojo nazočnostjo počastili, ki so novo cesto pre-gledaje v Idrijo prišli. V gledišče pridši so jih slovesno z muziko sprejeli. Potem se zagrinjalo vzdigne in pred nami stojita Jaka župan in Micka, njegova hči. Micko, je igrala gospodična A. K. in sicer tako dobro, da si bolje nismo mogli želeti. Bila je nališpana kakor se županovi hčeri spodobi, in se vèdla v vsem kaj ljubeznjivo. Jaka, župan, je bil gospod J. S., ki je tudi dobro igral; da se mu je včasih kaka beseda spodtaknila, mu nihče za zlo ne bo vzel, ker na gledišče stopiti, ni kaka kaj bodi reč. Anže, Mickini ženin, (gosp. F. J.) se je možko obnašal in prav do-padel. Tulpenheim, žlahni (gosp. F. Z.) je svojo nalogo tako izverstno izpeljal, da lahko rečemo, da je marsikterega izurjenega igravca prekosil. Pohvaliti moramo tudi gospo M. P., ktera je Sternfeldovko, mlado bogato vdovo do-bro igrala; škoda le, da je pogostoma ženski za možki spol

*) Ta dopis se popolnoma ujema s tem, katerega današnje „Novice“ razglašajo iz Milana. Vred.

**) Vrednik „Novic“ je potovaje pretekli teden po Gorenskem tudi tū povsod tožiti slišal, da bo malo merve. Vred.

izgovarjala. Glažek, pisar, gosp. M. L. se je posebno v začetku dobro obnašal. Monkov je storil kar je mogel. — Sploh pa morem reči, da se je igra v vsem lepo ujemala in da smo kaj vesel večer doživeli. Hvala tedaj vsem gospem in gospodom, ki so ob enem dvojno dobro delo dopolnili: igrali siromakom na pomoč in nam v veselje. Po „Županovi Micki“ se je sstajala podoba (tableau) iz rudarskega življenja posneta; petje in bengališko razsvitljenje je lepšalo sstavo.

Iz Ljubljane. Njih ekscelensija gosp. deželni poglavar so počastili včeraj popoldne zbor mestnega odbora s svojo nazočnostjo in mu na znanje dali, da je gotovo, da 27. dan t. m. zjutraj zgodaj se bode vožnja po železnici v Terst začela, in da presvitli Cesar utegnejo morebiti že v nedeljo zvečer (26. dan t. m.) v Ljubljano priti in tukaj prenočiti. Tudi povabljeni gosti iz Dunaja bojo čez noč tukaj ostali, katerim na čast se bo na mestne stroške Postojaska jama ob povratbi iz Tersta krasno razsvetila. — Bila je v tem zboru tudi volitev začasnega mestnega župana; ker pa sta se oba gospoda, ki sta največ glasov dobila, že naprej odpovedala ti službi, bo v 8 dneh nova volitev. — Kako nevarno je blizo hiš in skednjev streljati in kako potrebno je, da kazenska postava to oestro prepoveduje, se je očitno pokazalo preteklo nedeljo, ko so nekteri z družbe ljubljanskih rokodelskih pomagavcev, vernivši se s Šmarne gore, v Šmartnem s pištolami streljali in berž ko ne po ti zanikernosti ogenj napravili, da je pogorela Jeržarjeva hiša sskednji vred in še 6 kozolcov; sreča le, da ni veter proti vasi vlekel, sicer bi bila ta norčija napravila strašen požar.

Novičar iz raznih krajev.

V Terstu so izvolili poseben odbor, kateri naj napravi in pripravi vse kar je treba, da se bo prvi začetek vožnje po železnici slovesno praznoval in z dostojnimi vesellicami sprejeli gosti, ktere bo prvi hlaŕon 27. dan t. m. do jadranskega morja pripeljal. Kakor se sedaj sliši, bojo v ta namen Cesar 26. dan t. m. Dunaj zapustili, 28. pa zopet v Laksenburg se povernili. 28. dan t. m. se bo nek tudi že blago pervikrat iz Tersta v Ljubljano, na Dunaj in tako dalje po železnici peljalo in tako vsakdanja navadna vožnja začela. — V Lvovu (Lembergu) je bilo 25. dan p. m. pervo jahanje kónj za stavo; mnogo kónj so pripeljali in jih za stavo jahali v 4 razdelkih, vsaki pot po poltretjo angležko miljo delječ; pervák v 1. jahanji je dobil 300 ces. cikonov, pervák v 2. jahanji 500 fl., v 3. 150, v 4. pa 105 cekinov, ki jih je c. k. ministerstvo iz ces. državne kase dalo, ker namen takega jahanja za stavo ima biti, konjsko rejo povzdigniti in hitre in terpežne konje izrežati. — Političnih novíc še zmiraj ni nič posebnih. Na Francoz kem je še vse v volitve državnih poslancov zamaknjeno, in kakor vlada tako tudi nji nasprotna stranka vse žile napenja, da bi pri ponovljenih volitvah 5. dan t. m. svoje ljudi spravila v državni zbor. Ker po mestih na deželi in na kmetih nimajo te volitve takošne važnosti kakor v glavnem mestu, je vsa pozornost obrnjena na Pariz, kjer zedinjena nasprotna stranka volivcom priporoča, naj volijo Cavaignac-a, Olivier-a ali Darimon-a. — Te dni so v Parizu več Lahov zaperli, ker so nek sopet neko zaroto zoper cesarjevo življenje zasledili. — Cesar Napoleon biva sedaj v toplicah plombierskih. — Kraljica angležka je v zboru skrivnega svetovavstva 25. dan t. m. svojemu možu princu Albertu podelila naslov „princ consort“, po katerem mu grejo vse pravice domačega (angležkega) princa. — Volitve v Moldavi so pri kraji, pa so zoper zedinjenje z Valahijo. — Škof Bergamaški je te dni ondašnji politični časnik prepovedal v svoji škofii, ker je vkljub večkratnemu opominovanju zoper vero in naravnost pisal; vsled te prepovedi je nehal omenjeni

časnik izhajati. — Po večletni navadi se je tudi letos 3. dan p. m. knez črnogorški Danilo s svojo ženo ob prazniku sv. Basilija na božjo pot podal v Ostrog, samostan na Berdi, kjer kosti omenjenega svetnika počivajo; med slovesnim spremstvom je bil letos tudi slavnoznani česki pisatelj gosp. Jan. Vaclik. Dopisnik v „Triest. Zeit.“ piše, da ni popisati kako serčno so Črnogorci, Berdčani, Hercegovinci, Bosnjaki, Albanci itd., katoličani, staroverci, Turki, stari in mladi, sprejemali kneza in knezinjo, njemu roko, nji pa oblačila poljubovaje.

Izgledi poezije slovenske v narečji Varaždinsko-Zagreškem.

(Dalje.)

Od protuletja *).

Protuletno drago vreme
Ko nam dohodi.

A turobna i žalostna
Zima prohodi;
Noc je krajša, dugši danek,
Zarko sunce vsaki danek
Više izhodi.

V jutro stanem ter pogledam,
Bu li skoro dan;
Mesec zajde, zorja puca,
Sunce ide van;
Moja misel sim tam bludi,
Po svetu se zahman trudi,
Ni njoj ovde stan.

Sneg na gorah, led na vodah
Jur je poginul,
Sunce greje, jug se igra.
Sever odvinul¹⁾
Tiho vreme vsemu služi.
Moja pamet vendar bludi,
Mir joj je zginul.

Zelene se gore, loze,
Trave v travnikih,
Videti je fiolece
Po vseh cvetnjakeh,
Zdenci teku po dolicah,
Sadje cvete po goricah,
Rože po jarkeh.

Vesele se vse ptičice,
Lepo žumbore,
Kukuvaču ranu pticu
Čut' je iz gore;
Škrlec k nebu lečuč poje,
Boga hvali v pesme svoje
Do rane zorje.

Lastovica rana ptica
Rano čvrguli,
I slaviček drobni ptiček
Lepo drobuli,
V jutro rano, vu dne v noči
Jako peva ze vse moči,
Gusto se budi.

Pisan štiglec, zelen gringlek,
Pastiričica,
Zeba, detelj i strnadka,
I seničica,
To vse verno Boga diči,
Kad iz vsega grla kriči
Vsaka ptičica.

Divji golub tiho gučo,
Na gnezdú sedi,
A grlica milo tuži,
Dragoga gledí,
Vse ptičice gnezda rade
Da odhrane svoje mlade
Vreme im godí.

Orel klikče po puščine.
Visoko leti,
Sokol sedi na pečine
Ter bistro gledí,
Zigrava se jastreb v zraku,
Sova leče vse po mraku,
Još rano vpetí.²⁾

Kos vu jutro pofučkava,
Drozdi igraju,
Žuna kriči, branjug vrešči,
Srake se smeju.
Vuge, šojke, plepelice,
Vrabci, trčke, jerebice,
Vse se raduju.

Raca kveka, guska gagče,
Gusčice vodi,
Pura pivče, kvočka kvoče
Piščence vodi,
Kokot v jutro kukuriče,
Ter ze vsega grla viče,
Zaspane budi.

Jelen v gore poskakuje
K senčine³⁾ beži,
Srna listje ogrizuje,
Malo gda leži,
Zajci plešu po pšenice,
A lesice iz jamice,
Vse se veseli.

Po bregeh se ovce z janci
Skačuč igraju,
I tancajuč poskakuje
Marha po polju.
Ter se giblje vse korenje,
Veseli se vse stvorenje,
Ar čas imaju.

Kad to vidi moja duša,
K Bogu zdihava,
Njegve dare, njegvu zmožnost
Vu vsem spoznava.
Dragi bože, duša moja
Anda tebe prez pokoja
Verno zazava!

*) Ta pomladanska pesem se je jako med ljudstvo vkoreninila, da je zlo znana in da jo je, če se ne motim, „Neven“ za narodno enkrat priobčil.

1) Veter odvine, zima odvine, to je, odjenja, pojenja; — 2) vpetiti, to je, pravi čas priti, postavimo, če pri kaki hišijedó, pa kdo ravno ta čas k njim pride, pravijo: naj lepše si vpetil (trefil); 3) v drugem prepisu stoji: zdenčine.